

BIJLAGEN

Bijlage I: Interviewschema's

Interviewschema 1

Naam interviewer: Marco Mulder
Respondent: Dhr. J. Dolstra
Functie respondent: Adviseur Stadseconomie
Datum interview: 2 november 2007
Tijdstip aanvang: 9:00
Plaats: Stadskantoor Zwolle

Algemene informatie

Grondprijs per m²: Locatie onder hoogspanningsmast (invloedssfeer 36m uit hart 380 kV):
€ 100 / m²
Locatie niet onder hoogspanningsmast: € 135 / m²
Zichtlocaties: € 180 / m²

Bruto oppervlakte: 140 ha.

Netto oppervlakte: 110 ha. (Hessenpoort I), 100 ha. (Hessenpoort II)

Aantal bedrijven met herkomst binnen gemeente, binnen regio en buiten regio: Hierover bestaat binnen de gemeente geen duidelijke informatie. Via de Kamer van Koophandel is informatie niet openbaar.

Typen bedrijvigheid op het bedrijventerrein:

- Kantoorfuncties (beslist geen kantoorfuncties)
- Zware industrie
- Lichte bedrijvigheid
- Distributie

Samenwerking met Kampen → Accent ligt in de gezamenlijke strategie op distributie.

Op Hessenpoort zijn er circa 45 werkzame personen per hectare, zonder de onbebouwde kavels mee te rekenen.

Index kavelgrootte / restruimte:

Gemiddelde kavelgrootte per bedrijf is circa 2.2 ha.

Kantoorruimtes als gedeelte van een ander pand die leegstaan → Kijken op makelaarssites (Funda Business).

Er wordt niet gevraagd aan bedrijven hoeveel restruimte is opgenomen. We vragen wel naar bebouwingspercentages en oppervlaktes op de huidige locatie.

Maximaal 70% van de kavel mag worden bebouwd, er is echter geen minimum. We verkopen echter niet zonder een goed gekeurd bouwplan.

Er is wel vanuit de gemeente een private overeenkomst met de ondernemingen waarin de gemeente eisen kan stellen. Dat doet de gemeente ook. Er wordt altijd verkocht aan een eindgebruiker of aan een projectontwikkelaar die al een contract heeft met een eindgebruiker om op deze manier ervoor te zorgen dat de kavels wel worden bebouwd. Er is dan al sprake van een verleende bouwvergunning en op deze manier kan de gemeente invloed uitoefenen dat de kavel gewoon bebouwd wordt. Men houdt van intensief ruimtegebruik.

Beeldkwaliteitsplan → Er mag geen buitenopslag plaatsvinden op Hessenpoort. Daarnaast worden eisen gesteld aan hekwerken, gevels, reclame etc.

Rolverdeling

1) Welke partijen waren betrokken bij de planning van het nieuwe bedrijventerrein?

De gemeente voert in elk geval de regie. Voor verdere informatie verwijs ik je naar Dhr. Van der Kerkhof (projectleider voor Hessenpoort II).

Via dhr. Van der Kerkhof ben ik doorverwezen naar de toelichting op het bestemmingsplan Hessenpoort I en II.

2) Op welke manier en wanneer zijn de actoren genoemd in vraag 1) betrokken bij het planproces?

Via de inspraakrondes in de bestemmingsplanprocedure. Hessenpoort II is bijvoorbeeld nog niet in ontwikkeling doordat er bij de Raad van State succesvol een beroep is aangetekend tegen het plan. De persoon in kwestie woont in de buurt van Hessenpoort en heeft bezwaar gemaakt op basis van de verslechtering in de luchtkwaliteit. De persoon wist echter al van het bestaan van het plan af toen hij er ging wonen.

Motieven

3) Wat was het belangrijkste doel / de belangrijkste doelen voor de planning van het nieuwe bedrijventerrein?

Het belangrijkste doel voor de gemeente Zwolle bij de aanleg van nieuwe bedrijventerreinen is het kunnen faciliteren van bedrijven.

Als een bedrijf immers niet kan groeien heeft dat negatieve gevolgen voor de werkgelegenheid in de gemeente. En daarmee ook voor de concurrentiekracht van de gemeente Zwolle

Een persoonlijk succescriterium is het kunnen faciliteren van de ruimtevraag van de klant, het bedrijf. Dat wil zeggen op bestaande of op nieuwe bedrijventerreinen.

Voor de stad in zijn totaliteit is het bedrijventerrein een succes als er veel werkgelegenheid is, als het kwalitatief een goede uitstraling heeft en als het uitgegeven is.

4) Kunt u mij vertellen in welke mate de volgende motieven een rol hebben gespeeld bij de planning van het nieuwe bedrijventerrein?

- a. *Werkgelegenheidsontwikkeling*
Speelt zeker een belangrijke rol. De gemeente Zwolle streeft wel naar een zo laag mogelijke werkloosheid.
- b. *Benodigd aantal vierkante meters bedrijfsvloeroppervlak per werknemer*
Op Hessenpoort is er een aantal werknemers van 45 per hectare. Landelijk gezien is dat een hoog aantal en in de gemeente Zwolle wordt dan ook wel degelijk gestreefd naar intensief ruimtegebruik.
- c. *Eisen van de ondernemer aan de bedrijfsruimte en locatie*
Vooraf de omvang van de kavels heeft een belangrijke rol gespeeld bij de planning van dit bedrijventerrein. Als een bedrijf een bepaalde ruimtevraag heeft willen we dat graag kunnen faciliteren. Inbreiding van meerdere hectares is vaak moeilijk.
- d. *Levenscyclus van bedrijven*
Bedrijven groeien op een gegeven moment uit hun jasje en dan willen wij ze in de gemeente houden door ervoor te zorgen dat de gemeente in staat is ze te faciliteren binnen de gemeente.
- e. *Grondprijs*
De grondprijs op Hessenpoort varieert van €100 per m² voor locaties onder hoogspanningsmasten tot € 180 op zichtlocaties. Vergeleken met andere noordelijk/oostelijk gelegen steden is dat hoog. Hoog is hierin wel relatief. We verkopen de kwaliteit van Zwolle in het product Hessenpoort.

Het behalen van financiële middelen uit de uitgifte van gronden voor nieuwe bedrijventerreinen is geen motief om bedrijventerreinen aan te leggen. Het is zelfs zo dat er op bepaalde locaties helemaal geen winst te behalen is. Hierbij valt te denken aan locaties met een veenondergrond waar het bouwrijpmaken flinke investeringen zal betekenen. Daarnaast worden eventuele winsten weer elders in de gemeente geïnvesteerd.

- f. *Vastgesteld beleid*
.....
.....
- g. *Politieke koers*
De politieke koers heeft in de gemeente Zwolle wel een zekere mate van invloed bij de planning van een nieuw bedrijventerrein. In Zwolle is er volgens de respondent sprake van een christelijke inslag in de manier van denken en ook in de politiek. De conclusie daaruit is dat men over het algemeen wat evenwichtiger en behoudender tegenover dergelijke beslissingen staat. Zo heeft Groen Links nu zitting in het college. Groen Links is voorstander van inbreiding en minder van uitbreiding.
- h. *Beschikbaarheid van ruimte*
.....
.....
- i. *Mate van samenwerking tussen gemeenten onderling en met private partijen (PPS)*
Er wordt vanuit de gemeente Zwolle samengewerkt met de gemeente Kampen. Samen richten de gemeenten zich op de distributiesector.

Afstemming

5) **Hoeveel aanbod van bedrijventerreinen op zichtlocaties is er in de gemeente Zwolle in totaal?**

Het gaat hierbij om een aantal kavels op Hessenpoort I en II. De Voorsterpoort is omgevormd van bedrijventerrein naar kantorenlocatie. Deze ligt ook op zicht vanaf de A28. 6 kavels zijn inmiddels gerealiseerd en nog eens 9 kavels op Hessenpoort II zullen worden gerealiseerd (de kavels zijn allemaal groter dan 1 ha.) Voor Hessenpoort II is het bestemmingsplan echter nog niet goedgekeurd.

6) **Hoeveel vraag naar bedrijventerreinen is er in de gemeente Zwolle?**

De gemeente Zwolle geeft jaarlijks ongeveer 8 ha. aan nieuw bedrijventerrein uit. Dat fluctueert wel behoorlijk, omdat er soms bedrijven zijn met een ruimtevraag van bijvoorbeeld 10 ha. Aangezien er in de gemeente Zwolle alleen maar wordt uitgegeven als er een contract is met een eindgebruiker of via een projectontwikkelaar met een eindgebruiker staat de uitgifte gelijk aan de vraag. Zwolle is overigens niet voor niets een economische toplocatie. We staan jaarlijks hoog in de lijst van economische toplocaties.

7) **Op welke manier wordt de vraag naar bedrijventerreinen (binnen de gemeente) bepaald?**

Er wordt onder meer gekeken naar de historische uitgifte. Wat er in voorgaande jaren is uitgegeven wordt meegenomen in het bepalen van de huidige vraag. Daarnaast kan op het moment dat de klantvraag binnen komt vooruit worden gekeken. Een huisvestingstraject duurt namelijk over het algemeen zo'n anderhalf jaar. De klantvragen zijn daarmee ook een onderdeel bij de bepaling van de vraag. Verder kijken we natuurlijk ook naar de trendontwikkelingen in de markt. Ook ontwikkelingen op bestaande bedrijventerreinen worden meegenomen om de vraag naar bedrijventerreinen te bepalen.

Eigen visie

8) **Wat is uw persoonlijke visie op overaanbod en leegstand? Is hier in de gemeente sprake van volgens u?**

Er is geen sprake van overaanbod van bedrijventerreinen en ook geen sprake van leegstand van bedrijfspanden in de gemeente Zwolle. Ook willen we slagen maken in de herstructureringsopgave van oude bedrijventerreinen. Nieuwe klanten worden eerst op de hoogte gebracht van bestaande leegstaande panden in Zwolle met de vraag of deze panden geen goede mogelijkheid zijn voor vestiging. Zwolle is ook redelijk stabiel in de acquisitie van bedrijven. Zwolle heeft ook gewoon een goede ligging en het gaat economisch gezien voor de wind. Zo is Zwolle ook een soort overloopgebied geworden voor vragers uit de Randstad. Als laatste wil ik nog zeggen dat de nut en noodzaak van zowel Hessenpoort I als II zijn bewezen.

Extra (telefonische) informatie

Dhr. Dolstra, 8 november 2007

Op Hessenpoort I is nog ongeveer 55 ha. uitgeefbaar, waarvan 10 – 14 ha. op de locaties onder hoogspanningsmasten en 20 ha. op de locatie van het reststoffencentrum. De laatstgenoemde locatie stelt extra eisen aan de bedrijven die zich daar willen vestigen. Deze kavels zijn echter allemaal niet heel groot, terwijl er wel een trend van schaalvergroting wordt waargenomen met vragen voor kavels van zelfs 16 ha. Deze vragers kunnen we niet kwijt op

Hessenpoort I vanwege het ontbreken van kavels van deze grote omvang die aanéengesloten zijn. Om deze vragers toch kwijt te kunnen willen we Hessenpoort II zo snel mogelijk ontwikkelen. Bedrijven werken namelijk vaak met een shortlist van locaties die geschikt zijn. Als blijkt dat ze in Zwolle niet terecht kunnen zoekt men een andere locatie. Dat willen we graag voorkomen.

Dhr. Gloudi, 14 november 2007

In de initiatiefase van Hessenpoort I zijn eigenlijk alleen de provincie Overijssel en de gemeente Zwolle betrokken geweest. Vanuit de gemeente was men op zoek naar een locatie voor lokale bedrijvigheid om de toekomstige vraag op te kunnen vangen. Het streekplan van de provincie gaf aan dat er een bovenregionaal bedrijventerrein nodig was in Overijssel. Uiteindelijk heeft men in samenwerking besloten deze te combineren op één terrein. Hierbij lag zowel het initiatief als de regie bij de gemeente. Er zijn verder geen andere gemeenten of klankbordgroepen geraadpleegd in dit proces van initiatie.

Interviewschema 2

Naam interviewer: Marco Mulder

Respondent: Dhr. P. Doorman

Functie respondent: Projectleider Peelerpark en Messchenveld

Datum interview: 5 november 2007

Tijdstip aanvang: 9:45

Plaats: Gemeentehuis Assen

Algemene informatie

Grondprijs per m²: Peelerpark: € 50 - € 71 per m²
Messchenveld: € 49 - € 93 per m²
(niet uit het interview, maar documenten)

Bruto oppervlakte:

Netto oppervlakte: 30 ha. Peelerpark, 50 ha. Messchenveld

Aantal bedrijven met herkomst binnen gemeente, binnen regio en buiten regio:

Schatting:

Minstens 80 % uit Assen zelf

Ongeveer 10 % uit de regio Groningen / Assen

Ongeveer 5 % uit de rest van Drenthe

Ongeveer 5 % uit de rest van Nederland

Typen bedrijvigheid op het bedrijventerrein:

- ✓ Kantoorfuncties
- Zware industrie
- ✓ Lichte bedrijvigheid
- ✓ Distributie

(Er is hier dus sprake van een gemengd bedrijventerrein met ook nog een onderscheid tussen kleinschalig wonen en werken en bovenregionale bedrijvigheid)

Index kavelgrootte / restruimte:

De gemeente Assen heeft op het bedrijventerrein Peelerpark/Messchenveld een aantal zones onderscheiden. Voor deze zones gelden verschillende maximum bebouwingspercentages. De kantoren langs de snelweg hebben een maximum bebouwingspercentage van 25 – 30 %. Voor de zone grootschalig gemengd hanteert de gemeente Assen een maximaal bebouwingspercentage van 70 %. Er is geen minimum bebouwingspercentage aanwezig.

De gemeente Assen heeft daarnaast een bouwplicht. Hierdoor gebeurt het opnemen van restruimte niet meer. De bedrijven kunnen immers geen extra kavel meer opnemen zonder er te bouwen. Men is verplicht binnen een jaar te bouwen en als dat niet gebeurt, dan volgt een aanmaning. Er moet dan van te voren ook een bouwplan zijn.

Er wordt ook geen grond verkocht als er geen gebruiker bekend is. Voor de kantoren met meerdere units is er wel ruimte voor projectontwikkelaars om zonder contract met een eindgebruiker te bouwen. Dit gebeurt echter wel in beperkte mate.

Rolverdeling

1) Welke partijen waren betrokken bij de planning van het nieuwe bedrijventerrein?

De betrokken actoren staan beschreven in het bestemmingsplan en in de MER. Vooraf is in het kader van de regiovisie samengewerkt met andere overheden en een extern bureau om een prognose te maken voor toekomstige ontwikkelingen.

2) Op welke manier en wanneer zijn de actoren genoemd in vraag 1) betrokken bij het planproces?

De actoren zijn betrokken via de inspraakrondes in het bestemmingsplan en de m.e.r. procedure. Er zijn twee MER's geweest, waarvan één voor de locatie en één voor de inrichting. De locatie MER was gekoppeld aan de startprocedure van de MER en de inrichtingsMER is gekoppeld aan het bestemmingsplan.

Motieven

3) Wat was het belangrijkste doel / de belangrijkste doelen voor de planning van het nieuwe bedrijventerrein?

Het belangrijkste doel is om te voorzien in ruimte voor werkgelegenheid binnen de regio Groningen/Assen. De go / no go beslissing lag in de regiovisie. Het bedrijventerrein Peelerpark/Messchenveld is een succes als het is uitgegeven. Er is voor bijvoorbeeld Peelerpark een uitgifteperiode van 10 jaar en dat lijkt redelijk te lukken binnen deze periode.

De gemeente Assen werkt met Beeldkwaliteitsplannen. Het is echter zo dat we voor een bepaald gedeelte van het Peelerpark (Werkvloer) hierin tekort zijn geschoten. We hadden de lat in het Beeldkwaliteitsplan iets hoger moeten leggen. Daarentegen ligt voor de locaties op zicht de lat wel erg hoog, met als resultaat dat nog niet alle kavels zijn uitgegeven. De gemeente Assen is hier echter niet van plan concessies te doen om de locaties alsnog uit te geven.

Verder is er nog iets mis gegaan met de zone langs de weg Peelo. De hele strook tot aan het kanaal was bedoeld voor kantoorachtige activiteiten. Er ontstond echter druk

door autobedrijven die zich daar wilden vestigen. Uiteindelijk heeft één autobedrijf toestemming gekregen om zich daar te vestigen en toen was het hek van de dam.

Voor de eerder genoemde gebieden zijn we dan ook bezig een herstructurering door te voeren. Het leergeld wat we hebben betaald voor Peelerpark hebben we meegenomen in de ontwikkeling van Messchenveld.

4) Kunt u mij vertellen in welke mate de volgende motieven een rol hebben gespeeld bij de planning van het nieuwe bedrijventerrein?

a. *Werkgelegenheidsontwikkeling*

De werkgelegenheid is zoals gezegd een heel belangrijk motief voor de planning van de bedrijventerreinen geweest.

b. *Benodigd aantal vierkante meters bedrijfsvloeroppervlak per werknemer*

.....
.....

c. *Eisen van de ondernemer aan de bedrijfsruimte en locatie*

Men wil vanuit de gemeente Assen bedrijven de ruimte bieden voor ontwikkeling.

d. *Levenscyclus van bedrijven*

We willen met name de ruimte bieden aan kleinschalig wonen en werken. Hiermee hopen we nieuwe bedrijvigheid aan te moedigen. Juist in de kleinschalige bedrijven zit veel potentiële werkgelegenheid.

e. *Grondprijis*

Bedrijventerreinen kunnen zichzelf nauwelijks bedruipen. Het is niet zo dat de gemeente Assen daadwerkelijk winst maakt op bedrijventerreinen. Er is eerder een tekort. Messchenveld is bijvoorbeeld nog mogelijk door subsidies vanuit het Rijk. Die subsidies werden toen makkelijker gegeven door de Rijksoverheid, waardoor het voor gemeenten nu duurder wordt bedrijventerreinen aan te leggen. Om voor subsidie in aanmerking te komen moet je nu namelijk wel een heel bijzondere reden hebben. Gevolg zal zijn dat de grondprijis omhoog moeten.

f. *Vastgesteld beleid*

De Regiovisie valt onder vastgesteld beleid en heeft dus zeker een belangrijke rol gespeeld als motief voor de planning van de bedrijventerreinen.

g. *Politieke koers*

De politieke koers heeft geen rol gespeeld. Misschien dat Groen Links wel minder bedrijventerrein gepland had willen zien, maar die zitten op het moment in de oppositie.

h. *Beschikbaarheid van ruimte*

Op basis van de MER is de locatie bepaald. Het is niet zo dat door weinig ruimte deze locatie is gekozen. Het was gewoon de beste locatie blijkt uit de MER.

i. *Mate van samenwerking tussen gemeenten onderling en met private partijen (PPS)*

Er is een samenwerking geweest in het kader van de Regiovisie Groningen/Assen. Hierin is onder meer de benodigde hoeveelheid bepaald.

Afstemming

5) Hoeveel aanbod van bedrijventerreinen op zichtlocaties is er in de gemeente Zwolle in totaal?

Messchenveld (50 ha.), Peelerpark (25 ha.) en Kloosterveen Tussengebied (10 ha.). Het gaat hierbij dus om in totaal 85 ha. Daarnaast ligt Scheepersmaat (20 ha.) ook op een zichtlocatie langs de N33, wat in de toekomst verbreed zal worden. Van het totale oppervlak ligt 25 – 30 % echt in de zichtzone.

6) Hoeveel vraag naar bedrijventerreinen is er in de gemeente Zwolle?

De uitgifte van de afgelopen 10 jaar is gemiddeld 8 ha. Voor toekomstige ontwikkelingen wordt ook uitgegaan van een jaarlijkse vraag van 8 ha.

7) Op welke manier wordt de vraag naar bedrijventerreinen (binnen de gemeente) bepaald?

De vraag wordt bepaald op basis van historische uitgifte en trends in de markt. Een trend die door de gemeente Assen is geconstateerd is bijvoorbeeld de verdienstelijking van de samenleving. Er is een verschuiving waar te nemen van op productie gerichte activiteiten naar op service gerichte activiteiten. Dat geeft natuurlijk een andere soort bedrijvigheid met een hogere intensiteit, dat wil zeggen meer werknemers per hectare.

Eigen visie

8) Wat is uw persoonlijke visie op overaanbod en leegstand? Is hier in de gemeente sprake van volgens u?

Qua kantoren zitten we op het randje. Er is geen overaanbod, maar we moeten met toekomstige ontwikkelingen voorzichtig zijn. Het gaat hier dan met name om de zichtlocaties. Het probleem is in de binnensteden minder aanwezig. We hebben net een soort van recessie gehad twee jaar geleden. Na een recessie is er toch vaak sprake van veel leegstand en een lagere uitgifte. Dat trekt echter op het moment beide weer aan en er is dus sprake van minder leegstand en een hogere uitgifte. Vraag en aanbod liggen op dit moment gelijk. Er is nog wel leegstand, maar dat is enkel frictieleegstand. Met frictieleegstand wordt leegstand bedoeld van een bedrijf dat vertrekt en vervolgens een leeg pand achterlaat. Het kan vaak een aantal maanden tot een jaar duren voordat dit pand weer is verkocht. Kort samengevat is de belangrijkste oorzaak van leegstand en overaanbod de conjunctuurbeweging.

Extra (telefonische) informatie

Dhr. P. Doorman, 14 november 2007

Op Peelerpark is nog ongeveer 6 ha. uitgeefbaar en op Messchenveld nog 35,5 ha. Hierbij heb ik de reserveringen gerekend tot niet uitgeefbaar oppervlak. Daarnaast is de gemeente nog voor 15 ha. in de hele gemeente Assen in gesprek met potentiële klanten.

In de initiatiefase van Messchenveld en in mindere mate het Peelerpark is in het kader van de Regiovisie gesproken met de provincies Groningen en Drenthe en daarnaast nog twaalf gemeenten. Later is de Regiovisie vertaald in het Rijksbeleid onder de noemer 'Stedelijk netwerk Groningen-Assen'. Een verandering in de initiatiefase van plannen is duidelijk te zien bij de 'Stadsrandzone'. Een plan voor de westelijke rand van Assen waarbij in drie sessies binnen een week tijd interactief is gekeken naar de invulling van deze zone. In die drie sessies kwamen onder meer de burgers en een klankbordgroep aan bod. Voor de Regiovisie is er ook een dergelijke klankbordgroep geweest die schriftelijk is benaderd.

Het Stadsrandzone project waar we nu mee bezig zijn is veel interactiever verlopen. Hier hebben we in een week tijd drie sessies gehad met in de eerste ronde de provinciale en gemeentelijke ambtenaren, vervolgens met een klankbordgroep en als laatste met de bevolking. Hierin konden alle groepen aangeven hoe ze wilden wonen en werken in de Stadsrandzone.

Interviewschema 3

Naam interviewer: Marco Mulder

Respondent: Dhr. F. Hoekstra

Functie respondent: Beleidsmedewerker betrokken bij de beoordeling van stedelijke plannen/uitbreidingen in West-Overijssel (ook bedrijventerreinen)

Datum interview: 21 november 2007

Tijdstip aanvang: 10.00

Plaats: Provinciehuis Overijssel, Zwolle

Rolverdeling

1) Welke partijen waren betrokken bij de planning van het nieuwe bedrijventerrein?

Eigenlijk ligt het initiatief altijd bij de gemeente. Het uiteindelijke besluit om wat te doen ligt altijd bij de gemeente. Als de gemeente echter achterblijft qua ontwikkeling kan de provincie de gemeente daar wel op aanspreken. De provincie vindt namelijk dat gemeenten, met name de grote gemeenten in Overijssel (inclusief Zwolle), een gevarieerd aanbod aan bedrijventerreinen moet hebben liggen. In de initiatiefase is dan ook te stellen dat er overleg is geweest tussen gemeente en provincie, maar dat het initiatief bij de gemeente ligt. Voor Hessenpoort II is in het kader van de Netwerkstad de gemeente Kampen in een later stadium betrokken voor de afstemming.

In de planvormingsfase is wettelijk het vooroverleg vastgelegd, waarbij een aantal actoren wordt uitgenodigd om wat te vinden van het voorontwerp. Hieronder vallen bijvoorbeeld de provincie, de vertegenwoordigers van de rijksoverheid, kamer van koophandel, ondernemersvereniging, waterschap enz.

2) Op welke manier en wanneer zijn de actoren genoemd in vraag 1) betrokken bij het planproces?

Het overleg en de inspraak worden vaak gelijktijdig ingezet. Alle actoren krijgen in de overlegfase het plan toegestuurd met de vraag te reageren. Dit is dus allemaal wettelijk vastgelegd in het wettelijk verplichte vooroverleg in artikel 10 van de BRO (Besluit op de ruimtelijke ordening).

3) Waaraan wordt een bestemmingsplan door de provincie getoetst?

Het bestemmingsplan wordt primair getoetst aan het streekplan. Er wordt gekeken of het bestemmingsplan past binnen de visie uit het streekplan. De provincie heeft daarnaast nog een handreiking waarin ingegaan wordt op onderdelen. Wettelijk moet de provincie ook de bestemmingsplannen toetsen op een goede ruimtelijke ordening. Een ander wettelijk criterium is dat het bestemmingsplan niet in strijd mag zijn met het recht.

Met de nieuwe wet op de ruimtelijke ordening zal de rol van de provincie ook veranderen. Nu moeten we nog ieder plan toetsen en moet elk bestemmingsplan naar

de provincie toe voor toetsing. In de toekomst zal de provincie deze toetsing niet meer doen en zal de houding van de provincie meer pro-actief moeten worden in plaats van reactief.

Motieven

4) **Wat was het belangrijkste doel / de belangrijkste doelen voor de planning van het nieuwe bedrijventerrein?**

Het belangrijkste doel van de provincie is de versterking van de centrumpositie (economische versterking) van de grote steden, waaronder ook Zwolle valt. Om dit te bereiken zal men ook bedrijventerreinen moeten aanleggen.

De basis voor de go / no go beslissing voor Hessenpoort I ligt onder meer in het feit dat er vanuit het rijk de vraag kwam regionale bedrijventerreinen op te richten. Er kwam langzamerhand toch wel een tekort aan ruimte voor de grotere bedrijven.

Het bedrijventerrein is een succes voor de provincie als het bedrijventerrein wordt uitgegeven, het moet niet al te lang duren met de uitgifte. Daarnaast is het ook een succes als de werkgelegenheid ermee gebaat is, op regionaal niveau.

5) **Kunt u mij vertellen in welke mate de volgende motieven een rol hebben gespeeld bij de planning van het nieuwe bedrijventerrein?**

a. *Werkgelegenheidsontwikkeling*

Zeker belangrijk, en daarmee ook de economische ontwikkeling.

b. *Benodigd aantal vierkante meters bedrijfsvloeroppervlak per werknemer*

.....

c. *Eisen van de ondernemer aan de bedrijfsruimte en locatie*

.....

d. *Levenscyclus van bedrijven*

.....

e. *Grondprijs*

Het plan moet wel economisch uitvoerbaar zijn (volgens de wet).

f. *Vastgesteld beleid*

Het concentratiebeleid heeft ook meegespeeld als motief voor ons. Zoals al eerder gezegd willen we dat de 5 grote steden, en daarmee ook Zwolle, een gevarieerd en breed aanbod hebben van bedrijventerreinen. De steden moeten een totaalpakket van wonen, werken en voorzieningen kunnen bieden voor de ruimtelijke concentratie. We willen dat de grote gemeentes voldoende ruimte aanbieden om te voorkomen dat grote ruimtevragers bijvoorbeeld naar Heino vertrekken.

g. *Politieke koers*

Het streekplan ligt wel vast, maar natuurlijk is hier wel ruimte voor accentverschuivingen, of interpretatieruimte. Zonder herziening van het streekplan zal er dus geen wezenlijke verandering plaatsvinden en wordt de lijn gewoon doorgetrokken.

h. *Beschikbaarheid van ruimte*

.....

- i. *Mate van samenwerking tussen gemeenten onderling en met private partijen (PPS)*

.....
.....

Afstemming

6) Hoeveel aanbod van bedrijventerreinen op zichtlocaties is er in de gemeente Zwolle?

Geen idee. Wij willen echter niet dat de zone tussen Zwolle en Staphorst helemaal dichtgebouwd wordt. We kiezen nog steeds voor concentratiebeleid. Ook in de stad zelf, en dat betekent dus zeker geen lange linten langs de snelweg. Het idee dat restruimte wordt opgenomen door bedrijven om toekomstige uitbreidingen op te vangen gebeurde wel, maar dat is tegenwoordig minder. Voor Zwolle is het zo dat er tegenwoordig bouwplichten worden gehanteerd om het te voorkomen. Het bedrijventerrein Marslanden had nog geen bouwplichten en hier is dan ook wel sprake geweest van het opnemen van restruimte. Reserveringen van gronden vinden wel plaats.

7) Op welke manier wordt de vraag naar bedrijventerreinen per gemeente door de provincie bepaald?

Exact weet ik het niet, maar in het streekplan staat wel een indicatie van 8,6 ha. per jaar met een stukje ambitie afgerond naar boven, naar 10 ha. per jaar.

8) Hoeveel vraag naar bedrijventerreinen is er in de gemeente Zwolle?

De manier waarop de vraag berekend is door de provincie is terug te vinden in het streekplan onder T3. De elementen die hierin beschreven staan zijn: de historische uitgifte met ambitie plus de strategische voorraad van 5 jaar (5 keer de geambieerde uitgifte).

Je moet natuurlijk wel wat in de etalage hebben liggen (strategische voorraad, reserve), want anders werkt het natuurlijk niet. Er moet overigens wel in een bestemmingsplan aannemelijk gemaakt worden dat het aantal ha. op een bedrijventerrein binnen 10 jaar wordt uitgegeven. De behoefteonderbouwing wordt dan ook een steeds belangrijker item.

Eigen visie

9) Wat is uw persoonlijke visie op overaanbod en leegstand? Is hier in de gemeente Zwolle sprake van volgens u?

Nee, er is volgens mij geen overaanbod. Ik denk dat de gemeente de zaak beleidsmatig goed voor elkaar heeft. Men had van te voren ook rekening gehouden met een uitgifteperiode van 15 jaar (financieel gezien). Als er al sprake is van overaanbod dan is dat in de kantorensfeer. En qua leegstand valt het ook heel erg mee.

Extra telefonische informatie

Dhr. Hoekstra, 15 augustus 2007

De provincie toetst de bestemmingsplannen voor bedrijventerrein van gemeentes aan een tweetal factoren:

1. Past het bedrijventerrein binnen de geraamde behoefte?
2. Past het bedrijventerrein qua aard en schaal bij de kern?

Bij het bepalen van deze behoefte gaan we in de regel uit van de uitgifte in de laatste 10 jaar. De helft hiervan mag de gemeente in voorraad hebben en de andere helft voor uitbreiding.

Overijssel krijgt net als Drenthe een Provinciaal Omgevingsplan die het huidige streekplan zal gaan vervangen. Hiermee wordt nog gewacht in verband met de nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening die eraan zit te komen. Die staat nu gepland op 1 juli 2008. Tot die tijd zal het streekplan nog vigerend beleid zijn.

Interviewschema 4

Naam interviewer: Marco Mulder

Respondenten: Dhr. W. Feenstra en Dhr. R. Haverkate

Functie respondenten: Beleidsmedewerker Ruimtelijke Ordening en Beleidsmedewerker Economie

Datum interview: 27 november 2007

Tijdstip aanvang: 14:00

Plaats: Provinciehuis Drenthe, Assen

Rolverdeling

1) Welke partijen waren betrokken bij de planning van het nieuwe bedrijventerrein?

In de initiatiefase voor beide bedrijventerreinen is de gemeente de belangrijkste partij. Zij hebben de regie in het proces. De gemeente heeft voor Peelerpark wel de afdeling RO van de provincie, de Inspectie RO en het ministerie van EZ om adviezen gevraagd. EZ gaat ook over de subsidies voor dergelijke projecten. Messchenveld is in het kader van de regiovisie besproken met 12 gemeenten en 2 provincies.

(De subsidies voor dergelijke bovenregionale terreinen worden niet meer gegeven, enkel voor speciale terreinen zoals kennisintensieve bedrijventerreinen)

De provincie was vroeger dan ook voornamelijk reactief en reageerde op vragen van de gemeente, onder meer bij de toetsing van het bestemmingsplan. De houding van de provincie is tegenwoordig meer pro-actief en zal eerder zelf aan de bel trekken.

2) Op welke manier en wanneer zijn de actoren genoemd in vraag 1) betrokken bij het planproces?

Andere actoren dan de overheden worden betrokken in de formele procedures, zoals onder andere de bestemmingsplanprocedure. Tegenwoordig bestaat er een andere tendens waarbij het creëren van draagvlak steeds belangrijker wordt.

3) Waaraan wordt een bestemmingsplan door de provincie getoetst?

De provincie toetst bestemmingsplannen aan het eigen beleid. Voor het Peelerpark was dat voor de eerste versie het Streekplan Drenthe en voor Messchenveld was dat het Provinciaal Omgevingsplan. Beide plannen verschillen op het gebied van bedrijventerreinen weinig van elkaar en hanteren bijvoorbeeld beide rode contouren. De vraag bij toetsing is dus of het bestemmingsplan binnen de visie van de provincie past.

De onderbouwing van de noodzaak c.q. behoefte van de planning van een nieuw bedrijventerrein is vaak mager.

Motieven

4) Wat was het belangrijkste doel / de belangrijkste doelen voor de planning van het nieuwe bedrijventerrein?

Het belangrijkste doel voor de provincie is proberen werk te krijgen voor iedere burger, werkgelegenheid dus. Het is daarom van belang voldoende ruimte te bieden voor economische activiteiten.

De belangrijkste succescriteria voor de provincie zijn een redelijk verlopen uitgifte (binnen gestelde periode), het aanwezig zijn van de voorziene activiteiten op het terrein (dus geen activiteiten die in eerste instantie niet bedoeld waren) en inpassing in de omgeving (ruimtelijke kwaliteit). Vooral het tweede punt lijkt voor Peelerpark niet echt gelukt.

5) Kunt u mij vertellen in welke mate de volgende motieven een rol hebben gespeeld bij de planning van het nieuwe bedrijventerrein?

a. *Werkgelegenheidsontwikkeling*

De provincie wil graag voor iedere burger werk en dus is de werkgelegenheidsontwikkeling stimuleren een belangrijk motief voor de provincie.

b. *Benodigd aantal vierkante meters bedrijfsvloeroppervlak per werknemer*

.....
.....

c. *Eisen van de ondernemer aan de bedrijfsruimte en locatie*

.....
.....

d. *Levenscyclus van bedrijven*

.....
.....

e. *Grondprijs*

.....
.....

f. *Vastgesteld beleid*

De Regiovisie Groningen-Assen is een belangrijk motief geweest. Messchenveld is hier een soort vertaling van geweest.

g. *Politieke koers*

De economische portefeuille is dachten we al een tijd lang in handen van de PvdA. Het creëren van werkgelegenheid is voor de PvdA natuurlijk een belangrijk punt, maar ik vraag me af in hoeverre een andere partij op de portefeuille iets anders had gedaan.

h. *Beschikbaarheid van ruimte*

De speelruimte voor Assen zit wel langs de A28.

i. *Mate van samenwerking tussen gemeenten onderling en met private partijen (PPS)*

Geen PPS constructies, wel overleg met andere gemeenten, zoals gezegd in de Regiovisie.

Afstemming

6) Hoeveel aanbod van bedrijventerreinen op zichtlocaties is er in de gemeente Assen?

De gemeente Assen bouwt niet echt ergens anders dan langs zichtlocaties. Naast de locaties in kwestie is er nog Kloosterveen langs de A28 en Scheepersmaat langs de N33 (ook op een zichtlocatie).

7) Op welke manier wordt de vraag naar bedrijventerreinen per gemeente door de provincie bepaald?

De provincie bepaalt de vraag niet per gemeente, maar per deelgebied. Assen valt binnen het deelgebied Drenthe Noord. De provincie bepaalt deze vraag op basis van onder meer terreinquotiënten, de relatie tussen de historische uitgifte en de werkgelegenheidsontwikkeling (historisch), een werkgelegenheidsprognose en de historische uitgifte. Hieruit zijn drie methoden gebruikt, waarvan van de uitkomsten het gemiddelde is genomen voor de raming van de vraag. Het staat beschreven in de nota 'Bedrijventerreinen tot 2015'.

8) Hoeveel vraag naar bedrijventerreinen is er in de gemeente Assen?

Geen idee, daar hebben we geen zicht op.

Eigen visie

9) Wat is uw persoonlijke visie op overaanbod en leegstand? Is hier in de gemeente Assen sprake van volgens u?

Overaanbod is niet te zeggen op gemeentelijk niveau, dat zou je op regionaal niveau moeten zien. Op leegstand hebben we geen zicht. De uitgifte lijkt wel tegen te vallen, hoewel het voor het segment kleinschalig wonen en werken redelijk begint aan te trekken

Extra (telefonische) informatie

Dhr. Feenstra, 15 november 2007

Het bestemmingsplan Messchenveld wordt waarschijnlijk aangepast en een groot gedeelte van wat nu is bestemd voor bedrijventerrein wordt woningbouw. Het aantal ha. bedrijventerrein wordt verplaatst naar Assen-Zuid, tussen de A28, de spoorlijn en de N33.

Bijlage II: Telefonische enquête

Zwolle

Naam bedrijf	Huidig vestigingsadres	Vorig vestigingsadres	Status oud vestigingsadres	Opmerkingen
Scania Beers B.V.	Kleefstraat 2-4	Blaloweg 15, <i>Voorsterpoort</i> (Zwolle)	Niemand, pand is gesloopt	
All Jur's	Markteweg 9	Onbereikbaar		
Mega Media B.V.	Lippestraat 1	Is onderdeel van Dynabite B.V.	Zie Dynabite B.V.	
Dynabite B.V.	Lippestraat 1	<i>Marslanden</i> (Zwolle)	Nieuw bedrijf, verhuur	
SterVerhuur Zwolle	Lippestraat 2	Russenweg, <i>Voorst</i> (Zwolle)	Staat leeg	SterVerhuur en Wensink waren eerst onderdeel van één bedrijf, nu is SterVerhuur overgenomen door EuropCar
Astrum Automotive B.V. (Wensink)	Lippestraat 2	Russenweg, <i>Voorst</i> (Zwolle)	Staat leeg	
Compello B.V.	Lippestraat 3	Burgemeester Roelenweg, <i>geen</i> <i>bedrijventerrein</i> (Zwolle)	Wordt verhuurd aan anderen	
Pouw Automobilbedrijven	Lippestraat 5	Klipperweg 1, <i>Voorst</i> (Zwolle)	Is nog in gebruik als handelscentrum	
Floriade/Intratuin	Diepholtstraat 1	Het heette eerst Berkummerbroekw eg nu Diepholtstraat.	12,5 jaar allereerste bedrijf op industrieterrein. Nieuwe vestiging.	
Groothandel Vegro B.V.	Lingenstraat 1	Boeierweg 9, <i>Voorst</i> (Zwolle)	Dat is nog steeds in gebruik als showroom	Het gaat hier om een uitbreiding, er was al een showroom, nu ook distributie
Stork Air/Zehnder Nederland	Lingenstraat 2	GroteVoort 2, <i>Voorsterpoort</i> (Zwolle)	Voorsterpoort wordt kantorenpark	
Van Gend en Loos	Lingenstraat 3	Zie DHL	Zie DHL	
DHL International B.V.	Lingenstraat 3	Samenvoeging van vier bedrijven: 1. Van Gend en Loos, <i>Voorsterpoort</i> , (Zwolle) 2. Koeriersdienst DHL (Beilen) 3. DHL Fashion Track & Trace (Meppel) 4. DDS/Correct Express (Hoogeveen)	Het oude pand in Zwolle van Van Gend en Loos is verhuurd aan een ander bedrijf	
Transferro B.V.	Lingenstraat 4	Vaassen	Verkocht aan een andere ondernemer	

Serv.-O-Tool B.V.	Lingenstraat 6	Is onderdeel van Ferm B.V.	Zie Ferm B.V.	
Ferm B.V.	Lingenstraat 6	Genemuiden	Nieuw bedrijf	
Mactool Industrial B.V.	Lingenstraat 6	Is onderdeel van Ferm B.V.	Zie Ferm B.V.	
Bedrijvenpark Watersteijn B.V.	Lingenstraat 6	Is onderdeel van Ferm B.V.	Zie Ferm B.V.	
Office Depot	Mindenstraat 3	Rechterland, <i>De Vrolijkheid</i> (Zwolle)	Nieuw bedrijf Deltion Sport	Gaat komend jaar uitbreiden, daarvoor wordt vestiging in Beesd overbodig, activiteiten naar Zwolle
GLS Netherlands	Mindenstraat 5	Boerendanserdijk 27, <i>De Vrolijkheid</i> (Zwolle)	Oude pand is afgebroken	
TNT Express Nederland B.V.	Mindenstraat 6	Opsplitsing in TPG tijd (Zwolle)	Geen oud pand	
Altrex B.V.	Mindenstraat 7	Nunspeet	Gedeelte gerenoveerd en gedeelte nieuwbouw, nieuw bedrijf erin	
Access Holding B.V.	Mindenstraat 7	Is onderdeel van Altrex B.V.	Zie Altrex B.V.	
Foursteps B.V.	Mindenstraat 7	Is onderdeel van Altrex B.V.	Zie Altrex B.V.	
Buisman B.V.	Mindenstraat 20	Hasselterdijk, <i>geen bedrijventerrein, langs het Zwarte Water</i> (Zwolle)	Het oude pand moest plaatsmaken voor de fietsontsluiting van de wijk Stadshagen	
Nel & Co. B.V.	Mindenstraat 22	<i>Voorst</i> (Zwolle)	Nieuw bedrijf, een tapijthandel (wel van korte duur)	
Plantijn Casparie Zwolle B.V.	Steinfurtstraat 1	Pascalweg, <i>Marslanden</i> (Zwolle)	Nieuw bedrijf	
N.V. ROVA	Steinfurtstraat 2	Grote Voort, <i>Voorsterpoort</i> (Zwolle)	Voorsterpoort wordt kantorenpark	
Sun Stock Holland B.V.	Siegenstraat 3	Nieuwe vestiging	Niet van toepassing	
Totaal Bed B.V.	Siegenstraat 5	Genemuiden	Overgenomen door een toenmalige compagnon	
Mahr Import B.V.	Siegenstraat 5	Is onderdeel van Totaal Bed B.V.	Zie Totaal Bed B.V.	
Persan Vastgoed B.V.	Siegenstraat 5	Is onderdeel van Totaal Bed B.V.	Zie Totaal Bed B.V.	

Tabel 7: Resultaten telefonische enquête Zwolle

N(uniek)=23

Assen

Naam bedrijf	Huidig vestigingsadres	Vorig vestigingsadres	Status oud vestigingsadres	Opmerkingen
IBC Mestemaker Beheer B.V.	Amerikaweg 2	Is onderdeel van Heijmans Groep B.V.	Zie Heijmans Groep B.V.	
Heijmans Groep B.V.	Amerikaweg 2	Almere	Nieuw filiaal, oud pand nog in gebruik	Uitbreidingsvestiging
Reitdiep Beheer B.V.	Amerikaweg 2	Is onderdeel van Heijmans Groep B.V.	Zie Heijmans Groep B.V.	
V.O.F. Neptunesplein	Amerikaweg 2	Is onderdeel van Heijmans Groep B.V.	Zie Heijmans Groep B.V.	
Ingenieursbureau Van Kleef B.V.	Amerikaweg 2	Is onderdeel van Heijmans Groep B.V.	Zie Heijmans Groep B.V.	
Grondbank Meerstad Groningen Beheer	Amerikaweg 2 - 32	Is onderdeel van Heijmans Groep B.V.	Zie Heijmans Groep B.V.	
LOP V.O.F.	Amerikaweg 3	Nieuw bedrijf	Niet van toepassing	
De Jong & Laan Accountants	Amerikaweg 8	Koekoekstraat, <i>geen bedrijventerrein</i> (Assen)	Geen idee	
Plegt-Vos Noord	Amerikaweg 8	Jan Bommelstraat, <i>Stadsbedrijvenpark</i> (Assen)	Nieuw bedrijf, overname	
Kroon B.V.	Amerikaweg 9	Binnenstad (Assen)	Nieuw bedrijf, overname	
GSWB Assen	Amerikaweg 11	Winkler Prinsstraat, <i>Stadsbedrijvenpark</i> (Assen)	Geen idee	
Getronics PinkRocade Nederland B.V.	Amerikaweg 16	A.H.G. Fokkestraat, <i>Stadsbedrijvenpark</i> (Assen)	Nieuw bedrijf, overname	Uitbreidingsvestiging, oude pand te klein
Oving Projectinrichting B.V.	Amerikaweg 20	Groningen	Nieuw bedrijf, verhuur	
OPI Beheer	Amerikaweg 20	Is onderdeel van Oving Projectinrichting B.V.	Zie Oving Projectinrichting B.V.	
N.V. Nederlandse GasUnie	Amerikaweg 23	Wilde niet meewerken		
Autoschade Service Assen	Amerikaweg 30	<i>Stadsbedrijvenpark</i> (Assen)	Nieuw bedrijf, overname	
J&S Handelonderneming	Amerikaweg 30	Is onderdeel van Autoschade Service Assen	Zie Autoschade Service Assen	
Slauerhoff & Flets Consultants	Amerikaweg 32	Industrieweg, <i>Stadsbedrijvenpark</i> (Assen)	Nieuw bedrijf, verhuur	
Oldenburg Klinge Beheer B.V.	Amerikaweg 34	Nieuw bedrijf	Niet van toepassing	
GHO-online.nl	Amerikaweg 44	Nieuw bedrijf	Niet van toepassing	
Nemu	Amerikaweg 46	Onbereikbaar		

Vermeulen Special Packaging	Amerikaweg 50	Leeuwarden	Nieuw filiaal, oude nog steeds in gebruik	Uitbreidingsvestiging
Rapid Stock	Amerikaweg 54	Nieuw bedrijf	Niet van toepassing	
Schaafsma Caravan Schadeherstelbedrijf	Amerikaweg 58	Nieuw bedrijf	Niet van toepassing	
Kuipers Assen B.V.	Amerikaweg 60	Ketellapperstraat , <i>Stadsbedrijvenpark</i> (Assen)	Nieuw bedrijf, overname	
Schildersbedrijf W.M. Eisses	Amerikaweg 62	Tynaarlo	Was bedrijf, wordt huis	
Culimimo	Amerikaweg 70	Woonwijk (Assen)	Oud pand was woonhuis, verkocht aan particulier	Uitbreidingsvestiging
Elise's Beautysalon	Amerikaweg 74-76	Nieuw bedrijf	Niet van toepassing	
Zonnestudio Anneke	Amerikaweg 74-76	Nieuw bedrijf	Niet van toepassing	
B&J Holding B.V.	Amerikaweg 78	Is onderdeel van M.C.D. Meal Components Dry Foods	Zie M.C.D. Meal Components Dry Foods	
M.C.D. Meal Components Dry Foods	Amerikaweg 78	Nieuw bedrijf	Niet van toepassing	
Dolfsma Dakbedekkingen	Amerikaweg 78A	Groningen	Nieuw filiaal, oud pand nog in gebruik	Uitbreidingsvestiging
Casemier Expertises	Amerikaweg 84	Winkler Prinsstraat, <i>Stadsbedrijvenpark</i> (Assen)	Nieuw bedrijf, verkoop	
Polytec Nederland	Amerikaweg 86	Eelde	Woonboerderij, uitbreidingsvestiging	
Bouwlux Benelux B.V.	Amerikaweg 86	Is onderdeel van Polytec Nederland	Zie Polytec Nederland	
Bouwbedrijf Plas	Afrikaweg 1	Klompmakerstraat, <i>Stadsbedrijvenpark</i> (Assen)	Nieuw bedrijf, verhuur	
Schildersbedrijf Timmer en TiJor	Afrikaweg 7	Wil niet meewerken		
Schildersbedrijf Koerts Assen B.V.	Afrikaweg 9	Eelde/Paterswolde	Nieuw filiaal, uitbreidingsvestiging	
Seidel Autoreparatie en Repratie	Afrikaweg 13-15	Blijdenstijnstraat, <i>Stadsbedrijvenpark</i> (Assen)	Nieuw bedrijf, verhuur	
Frank Sciarone	Afrikaweg 17	Groningen	Nieuw bedrijf, verhuur	
EFC Wash Systems B.V.	Afrikaweg 21	Is onderdeel van Roteas Groep B.V.	Zie Roteas Groep B.V.	
Roteas Groep B.V.	Afrikaweg 21	Dr. Philipsweg, <i>Stadsbedrijvenpark</i> (Assen)	Geen idee	
Bosgoed Assen	Afrikaweg 29	Deventer	Nieuw filiaal, oude filiaal nog in gebruik	Uitbreidingsvestiging
Bouma Montage	Afrikaweg 57	Onbereikbaar		
Noord Holding B.V.	Australieweg 1	Is onderdeel van Backpacker Industrial Equipment B.V.	Zie Backpacker Industrial Equipment B.V.	
Backpacker Industrial Equipment B.V.	Australieweg 1	Ubbena	Is nu weer gewoon een woonhuis met garage	Uitbreidingsvestiging

Admicon Financiële Diensten B.V.	Australieweg 2	Woonwijk (Assen)	Woont er nog steeds	Gaat binnenkort verhuizen naar Messchenveld (Italielaan)
KSBuurke Assen B.V.	Australieweg 2	Zwolle	Oude pand is nog door ons in gebruik	Uitbreidingsvestiging
Wavin KLS	Australieweg 4	Hardenberg	Staat nog, deze vestiging is een afhaalmagazijn	Uitbreidingsvestiging
Hamer Installatietechniek B.V.	Australieweg 5	Groningen	Gesloopt	
Multi Beheer B.V.	Australieweg 6	Oude B.V. van Multiprofiel, nieuw bedrijf, start 1999	Niet van toepassing	Gebruikt voor de risicospreiding
Multi Holding Drenthe B.V.	Australieweg 6	Oude B.V. van Multiprofiel, nieuw bedrijf, start 1999	Niet van toepassing	Gebruikt voor de risicospreiding
Juricon Adviesgroep B.V.	Australieweg 6B	<i>Stadsbedrijvenpark</i> (Assen)	Nieuw bedrijf, verhuur	Bedrijf huurde kantoren in pand ander bedrijf, deze had de ruimte nodig
Veld Service B.V.	Australieweg 7	Groningerstraat, <i>geen bedrijventerrein</i> (Assen)	Andere functie, wonen	
Vereka	Australieweg 6+8	Oude B.V. van Multiprofiel, nieuw bedrijf, start 1999	Niet van toepassing	Gebruikt voor de risicospreiding
Prefab Networks B.V.	Australieweg 8	Nieuw bedrijf, start in 2005	Niet van toepassing	
Doedijns Controls B.V.	Australieweg 10	Emmen	Nieuw bedrijf, overname	
Delta Controls Velsen B.V.	Australieweg 10A	Is onderdeel van Doedijns Control B.V.	Zie Doedijns Control B.V.	
Sialtech Praktische Milieutechniek	Australieweg 11	Groningen	Nieuw bedrijf, verhuur	
Habee Holding Assen B.V.	Australieweg 22	Is onderdeel van Hesseling Kunststoffen en Displays B.V.	Zie Hesseling Kunststoffen en Displays B.V.	
Hesseling Kunststoffen en Displays B.V.	Australieweg 22	Zwolle	Nieuw bedrijf, overname	
Zeefdrukkerij Bastiaannet	Azieweg 1	Zendmastweg, <i>Kloosterveen Tussengebied</i> (Assen)	Nieuw bedrijf, overname	
Het SPOS	Azieweg 2	Groningen	Nieuw bedrijf, verhuur	
Autobedrijf Arend Benthem Assen B.V.	Azieweg 3	Nieuw bedrijf	Niet van toepassing	
Kropman B.V.	Azieweg 3A	Van Markenstraat, <i>Stadsbedrijvenpark</i> (Assen)	Nieuw bedrijf, overname	
Perdok Voertuigtechniek B.V.	Azieweg 4	<i>Stadsbedrijvenpark</i> (Assen)	Nieuw bedrijf, overname	
Health & Performance Food International B.V.	Azieweg 4A	Hooghalen	Woonhuis, nog steeds bewoond	

Soil & Crop Production Europe B.V.	Azieweg 4A	Is onderdeel van Health & Performance Food International B.V.	Zie Health & Performance Food International B.V.	
V.O.F. Drentse Motorenrevisie Assen	Azieweg 4B	Witteveen	Oud pand nog steeds in gebruik, nieuw filiaal	Uitbreidingsvestiging
Pagt B.V.	Azieweg 5	Bestaat niet meer		
Service Kunststof Kozijnen B.V.	Azieweg 5	Dokter Philipsweg, <i>Stadsbedrijvenpark</i> (Assen)	Nieuw bedrijf, verhuur	
Ventris Beheer B.V.	Azieweg 5	Is onderdeel van Service Kunststof Kozijnen B.V.	Zie Service Kunststof Kozijnen B.V.	
Nuus Software B.V.	Azieweg 6	Onbereikbaar		
SKB Groep Nederland B.V.	Azieweg 6	Bestaat niet meer		
Retail Technology Nederland B.V.	Azieweg 6	Groningen	Nieuw bedrijf, verhuur	
Hofwegen Consultancy B.V.	Azieweg 6	Is onderdeel van Retail Technology Nederland B.V.	Zie Retail Technology Nederland B.V.	
Collint	Azieweg 6	Is onderdeel van Retail Technology Nederland B.V.	Zie Retail Technology Nederland B.V.	
Nefkens Noord B.V.	Azieweg 9	Tuinstraat, <i>geen bedrijventerrein</i> (Assen)	Gesloopt voor woningbouw	
Chamat Assen B.V.	Azieweg 9	Is onderdeel van Nefkens Noord B.V.	Zie Nefkens Noord B.V.	
Automobilbedrijf Kruger B.V.	Azieweg 9	Is onderdeel van Nefkens Noord B.V.	Zie Nefkens Noord B.V.	
Auto Lion B.V.	Azieweg 9	Is onderdeel van Nefkens Noord B.V.	Zie Nefkens Noord B.V.	
Solar Nederland B.V.	Azieweg 10	Wiltonstraat, <i>Stadsbedrijvenpark</i> (Assen)	Nieuw bedrijf, overname autobedrijf	
Office Centre	Azieweg 13A	Almere	Nieuw filiaal, hoofdvestiging in Almere nog in gebruik	
Kwano Groep B.V.	Azieweg 14	Is onderdeel van Unit-Bouw Nederland B.V.	Zie Unit-Bouw Nederland B.V.	
Unit-Bouw Nederland B.V.	Azieweg 14	Roden	Het oude pand is in vlammen opgegaan	
Autobedrijf Jaap Dik V.O.F.	Azieweg 17	Beilen	Nieuw bedrijf, overname	
Bo-Rent V.O.F.	Azieweg 19A	Markenstraat, <i>Stadsbedrijvenpark</i> (Assen)	Nieuw bedrijf, verhuur	
Taxi Dorenbos Assen	Azieweg 23	Norg	Uitbreidingsvestiging, oude pand nog in gebruik	

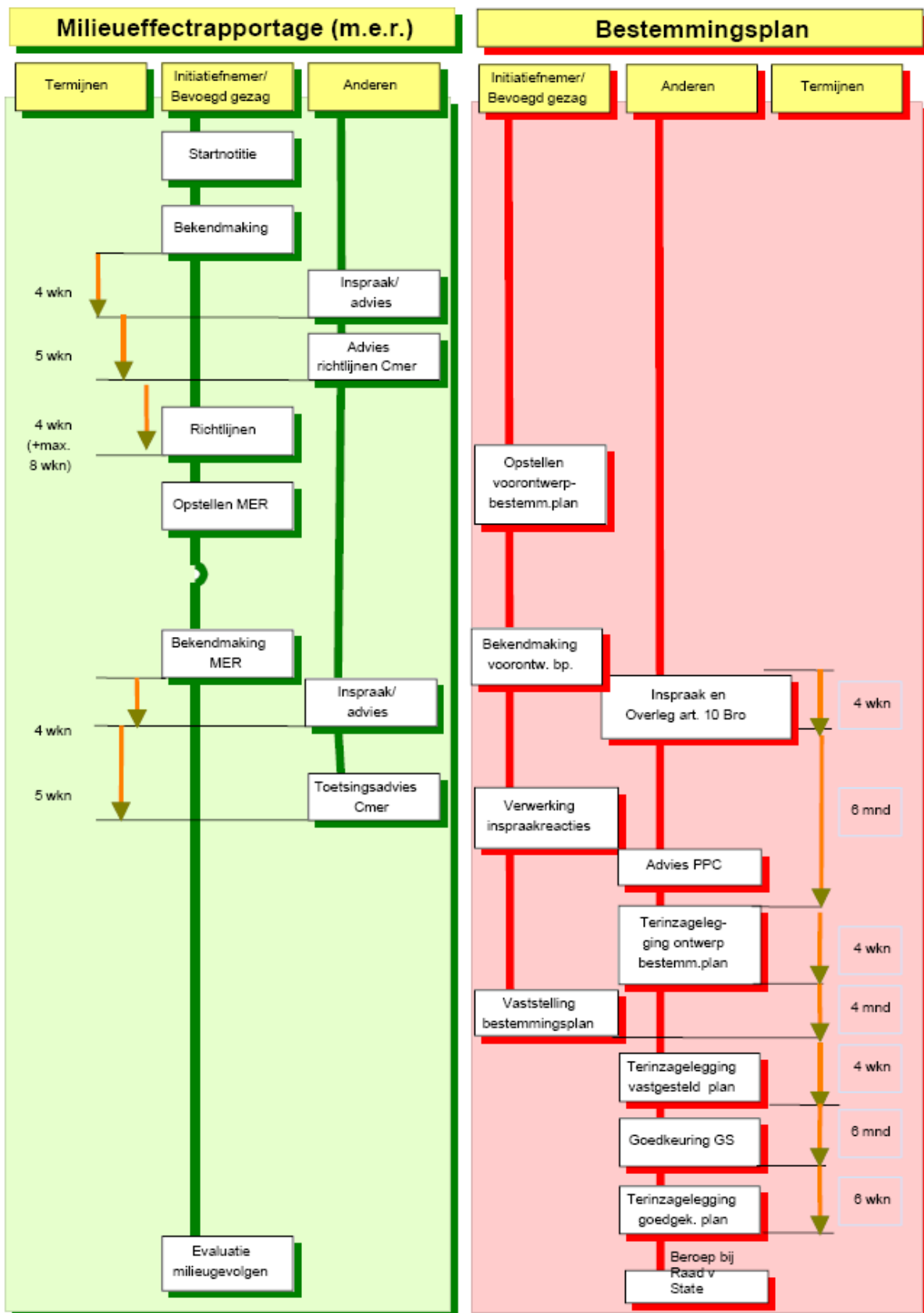
B.V. Stoffengroothandel Bamar	Azieweg 25	Dokter Philipsweg, <i>Stadsbedrijvenpark</i> (Assen)	Nieuw bedrijf, verhuur	Voor beide bedrijven op Azieweg 25 gaat het om een echtpaar (vrouw)
K.A.P. Kemps Arts Projects	Azieweg 25	Dokter Philipsweg, <i>Stadsbedrijvenpark</i> (Assen)	Nieuw bedrijf, verhuur	(man)
Asito Assen B.V.	Azieweg 25A	Stationsstraat, <i>geen bedrijventerrein</i> (Assen)	Nieuw bedrijf, overname door taxibedrijf	
Schoonmaakbedrijf Timmermans	Azieweg 29	Wil niet meewerken		
Bouwmontage Noord	Azieweg 29	Is onderdeel van Schoonmaakbedrijf Timmermans		
Levi Decoratieartikelen	Azieweg 33	Wil niet meewerken		
Servauto Inzake Messchenveld	Peelo 22	Overname van ander bedrijf (tankstation)		
L. Timmerman B.V.	Duitslandlaan 5	Van Vlissingenstraat, <i>Stadsbedrijvenpark</i> (Assen)	Nieuw bedrijf, overname	
Speedy-Assen	Duitslandlaan 7	Nieuw bedrijf, opgericht in juni 2007	Niet van toepassing	
KOVO Assen B.V.	Spanjelaan 2	Staphorst	Nieuw filiaal, oude blijft bestaan	
Meijer Reinigingssystemen B.V.	Spanjelaan 8	Gieten	Nieuw bedrijf, overname	
Naber Makelaars B.V.	Spanjelaan 12	Coevorden	Uitbreidingsvestiging, een tweede filiaal, oude nog in gebruik	
Fa. S. Roggema	Portugallaan 28	Eén	Pand is verkocht aan een particulier, andere functie	
Doe het zelf garage Assen	Portugallaan 48	Nieuw bedrijf	Niet van toepassing	
RB Cars	Portugallaan 48A	Nieuw bedrijf	Niet van toepassing	
Borduurcentrum Assen	Portugallaan 52	Gieten	Het pand vorige pand was een woonhuis en is verkocht aan een particulier	Uitbreidingsverhuizing, werkte eerst vanuit huis, uitbreiden van de garage in Gieten mocht niet
M.E.B. Montage	Italielaan 29	Onbereikbaar		
Timmerbedrijf M. Oost	Romestraat 13-15	Onbereikbaar		
Oostsoft	Romestraat 15	Onbereikbaar		
Aqua Design	Romestraat 17-19	Woonwijk (Assen)	Het pand was een woonhuis, verkocht aan particulier	Uitbreidingsvestiging, werkte vanuit huis
Avviato Advies	Griekenlandlaan 4	Marsdijk, een woonwijk, <i>geen bedrijventerrein</i> (Assen)	Het pand was een woonhuis, verkocht aan particulier	Uitbreidingsverhuizing, werkte eerst vanuit huis
Enerlux	Griekenlandlaan 6	Onbekend		

Auto- en Motorrijsschool F. de Lange	Griekenlandlaan 8	Woonwijk (Assen)	Het pand was een woonhuis, verkocht aan particulier	Uitbreidingsverhuizing, werkte eerst vanuit huis, nu ook mensen in loondienst
Ambulante Kapsalon Net iets Anders	Griekenlandlaan 12	Woonwijk Peelo (Assen)	Het pand was een woonhuis, verkocht aan particulier	
Handelsonderneming Mijnders V.O.F.	Griekenlandlaan 14	Rhee	Nieuw bedrijf, overname door tuincentrum	
De Drentse School	Griekenlandlaan 28	Woonwijk Assen Oost (Assen)	Pand gehuurd van buurtvereniging, nu nog van de buurtvereniging	Uitbreidingsverhuizing
Garaasje Pries	Griekenlandlaan 38	Nieuw bedrijf	Niet van toepassing	

Tabel 8: Resultaten telefonische enquête Assen

N(uniek)=78

Bijlage III: M.e.r. –en bestemmingsplanprocedure

Figuur 23: M.e.r. –en bestemmingsplanprocedure (Gemeente Zwolle, 2003)

Bijlage IV: Betrokken actoren bestemmingsplan (overlegreacties)

Hessenpoort I	Hessenpoort II
Inspectie Volkshuisvesting Overijssel	Inspectie Regio Oost, Volkshuisvesting en Milieu Regio Oost
Staatsbosbeheer	Staatsbosbeheer
Gewestelijke Land –en Tuinbouw Organisaties Midoost	Gewestelijke Land –en Tuinbouw Organisaties Midoost
KPN Vastgoed Diensten B.V.	KPN Vastgoed Diensten B.V.
B & W gemeente Zwartsluis	B & W Zwartewaterland (gevolg gemeentelijke herindeling)
B & W gemeente Staphorst	B & W gemeente Staphorst
B & W gemeente Kampen	B & W gemeente Kampen
NS Vastgoed B.V. Exploitatie Regio Noord/Oost	NS Vastgoed B.V.
B & W gemeente Dalfsen	B & W gemeente Dalfsen
Regio IJssel – Vecht	Regio IJssel – Vecht
Directie ROVA N.V.	ROVA N.V.
Ministerie van Landbouw, Natuur en Visserij, Directie Oost	Ministerie van Landbouw, Natuur en Visserij, Directie Oost
Rijkswaterstaat, Directie Oost – Nederland	Rijkswaterstaat, Directie Oost – Nederland
Eerstaanwendend Ingenieur Directeur van de Dienst Gebouwen, Werken en Terreinen van het Ministerie van Defensie, Directie Noord – Oost Nederland	Eerstaanwendend Ingenieur Directeur van de Dienst Gebouwen, Werken en Terreinen van het Ministerie van Defensie, Directie Noord – Oost Nederland
Waterschap Groot Salland	Waterschap Groot Salland
N.V. Nederlandse GasUnie	N.V. Nederlandse GasUnie
Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Noordelijk Overijssel	Kamer van Koophandel en Fabrieken Regio Zwolle
Het Oversticht	Het Oversticht
N.V. Energie-Distributiemaatschappij voor Oost en Noord – Nederland (EDON), Business Unit Productie en Transport	Essent Business Unit Productie en Transport
Stichting Milieuraad Zwolle	Stichting Milieuraad Zwolle
PTT Telecom N.V. Netwerkdiensten	KPN Telecom Netwerkdiensten
Rijksconsulent voor Economische Zaken in Overijssel	Ministerie Economische Zaken Regio Oost
N.V. Regionaal Energiebedrijf IJsselmij Gazo	Essent Energie Noord
de Provinciale Planologische Commissie	Brandweer Zwolle
N.V. Samenwerkende elektriciteits-productiebedrijven	Commissie voor de MER
NS Railinfrabeheer B.V. Grondverwerving en Juridische Zaken, Bureau Planologie	N.V. Nederlandse Spoorwegen
Rijksdienst voor de Monumentenzorg	Pro Rail Regio Noord
B & W gemeente Nieuwleusen	Vitens Overijssel B.V.
B & W gemeente Hasselt	Tenner afdeling Grondzaken
B & W gemeente IJsselmuiden	VNO – NCW Midden
B & W gemeente Avereest	Ondernemersvereniging Hessenpoort
B & W gemeente Heino	Landschap en Natuur Overijssel Landgoed de Horte
B & W gemeente Genemuiden	Natuur en Milieu Overijssel
B & W gemeente Hardenberg	Dienst Landelijk Gebied regio Oost Projecten Overijssel
B & W gemeente Hattum	Klankbordgroep Hessenpoort 2
B & W gemeente Wijhe	Streekvereniging
Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging	
Secretariaat Zwolse Historische Vereniging	
B & W gemeente Gramsbergen	
B & W gemeente Ommen	
NS Railinfrabeheer B.V. Regio Noordoost Juridisch beheer infra	
Waterleiding Maatschappij Overijssel N.V. (WMO)	

PTT Post B.V.	
de regionaal Inspecteur van volksgezondheid voor de hygiëne van het milieu voor Overijssel	
Inspecteur van de Ruimtelijke Ordening in de provincie Overijssel en Gelderland	

Tabel 9: Betrokken actoren in overlegronde bestemmingsplan Hessenpoort I en II (Gemeente Zwolle 1997; Gemeente Zwolle, 2007)

Peelerpark	Messchenveld
Inspecteur van de Ruimtelijke Ordening Noord	Tennet B.V.
Hoofd-ingenieur-directeur van de Rijkswaterstaat in de directie Noord Nederland	Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat, directie Noord Nederland
Inspecteur van de Volkshuisvesting, directie Noord	Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.
Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, directie Noord	Milieufederatie Drenthe
Inspecteur van de Volksgezondheid voor de hygiëne van het milieu	Vrouwenwoonburo/VAC
Ministerie van Economische Zaken, regio Noord	Bond Heemschut Drenthe
Provincie Drenthe, Productgroep Ruimte en Water, Commissie Afstemming Ruimtelijke Plannen (CARP)	N.V. Edon Netwerk
Rijksdienst voor de Monumentenzorg	N.V. Gasunie
Ministerie van Defensie, regionale directie Noord-Oost Nederland	Rijksdienst voor de Monumentenzorg
De directeur-generaal van Energie, de heer drs C.W.M. Dessens	Ministerie van Economische Zaken, regio Noord
De directie van de Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek	De directie van de Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek
De directie van het Zuiveringschap Drenthe	Commissie Afstemming Regionale Plannen (CARP), Provincie Drenthe
Het bestuur van de Stichting Woningbeheer Assen	N.V. Waterleidingsmaatschappij Drenthe
De directie van EDON-West	Ministerie van VROM, Inspecteur Ruimtelijke Ordening, mede namens de inspecteur volkshuisvesting en milieuhygiëne
De directie van de N.V. Nederlandse Gasunie	Gemeente Tynaarlo
De directie van de N.V. Waterleidingmaatschappij Drenthe	Waterschap Hunze en Aa's
KPN Telecom	Commissie voor de milieueffectrapportage
De directie van de Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.	Waterschap Meppelderiep
De directie van VEONN	Stichting Woningbeheer Assen
NS Railbeheer, afdeling Grondverwerving en Juridische Zaken	NS Railinfrabeheer
Milieufederatie Drenthe, mede names Stichting Het Drentse Landschap, de Vereniging Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer Groningen en Drenthe	Ministerie van Defensie, directe Noord-Oost Nederland
N.V. Samenwerkenden Elektriciteits Productiebedrijven	Ministerie van VROM, inspectie Volkshuisvesting Drenthe, Friesland en Groningen
Belastingdienst Ondernemingen Emmen	
Vrouwenwoonburo/VAC	
De directie van de Bond Heemschut	
Het bestuur van het Waterschap Hunze en Aa	
Het bestuur van het Waterschap Meppelderiep	

Tabel 10: Betrokken actoren in overlegronde bestemmingsplan Peelerpark en Messchenveld I (Gemeente Assen, 1999; Gemeente Assen, 2000)

Bijlage V: Colleges B&W en Gedeputeerde Staten

De onderstaande tabellen zijn tot stand gekomen op basis van informatie uit de archieven van de gemeenten en provincies. Hiertoe is gecorrespondeerd met:

- Mw. H. van de Beek (Gemeente Zwolle);
- Mw. A. Mulder (Gemeente Assen);
- Dhr. L. Folkertsma (Provincie Overijssel);
- Afdeling Communicatie (Provincie Drenthe)

Zwolle					
<i>Jaar</i>	<i>Partijen in College B&W</i>				
1990	CDA	PvdA	VVD	D66	
1994	CDA	PvdA	VVD	D66	GPV
1998	CDA	PvdA	VVD		
2002	CDA	PvdA	ChristenUnie	GroenLinks/De Groenen	
2006	CDA	PvdA	ChristenUnie	GroenLinks/De Groenen	

Tabel 11: Samenstelling B&W Zwolle

Overijssel			
<i>Jaar</i>	<i>Partijen in Gedeputeerde Staten</i>		
1991	CDA	PvdA	VVD
1995	CDA	PvdA	VVD
1999	CDA	PvdA	VVD
2003	CDA	PvdA	VVD
2007	CDA	PvdA	VVD

Tabel 12: Samenstelling GS Overijssel

Assen				
<i>Jaar</i>	<i>Partijen in College B&W</i>			
1990	PvdA	VVD	CDA	
1994	PvdA	VVD	CDA	
1998	PvdA	VVD	CDA	PLOP
2002	PvdA	VVD	CDA	PLOP
2006	PvdA	CDA	ChristenUnie	

Tabel 13: Samenstelling B&W Assen

Drenthe				
<i>Jaar</i>	<i>Partijen in Gedeputeerde Staten</i>			
1991	PvdA	VVD	CDA	D66
1995	PvdA	VVD	CDA	D66
1999	PvdA	VVD	CDA	
2003	PvdA	VVD		
2007	PvdA	VVD	ChristenUnie	

Tabel 14: Samenstelling GS Drenthe

Bijlage VI: Werkgelegenheidscijfers Zwolle en Assen

Zwolle

Peildatum	Aantal banen van werknemers	Procentuele verandering (t.o.v. voorgaand jaar)
1993 30 september	55640	onbekend
1994 30 september	56950	2,35
1995 31 december	59090	3,76
1996 31 december	61090	3,38
1997 31 december	61800	1,16
1998 31 december	66190	7,10
1999 31 december voorlopig	70460	6,45
2000 31 december voorlopig	74730	6,06
2001 31 december voorlopig	77890	4,23
2002 31 december voorlopig	76440	-1,86
2003 31 december voorlopig	81760	6,96
2004 31 december voorlopig	82480	0,88
2005 31 december voorlopig	82810	0,40

Tabel 15: Totale werkgelegenheid gemeente Zwolle (CBS)

Peildatum	A + B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1993 30 september	0,07	-	6,74	x	x	8,75	1,17	4,88	2,23	6,90	5,27	4,96	9,03	1,38
1994 30 september	0,06	-	6,89	x	x	9,21	1,16	4,87	2,02	7,95	5,41	5,04	8,73	1,29
1995 31 december	x	-	x	x	x	8,89	1,20	4,96	2,43	9,73	5,14	5,15	9,49	1,24
1996 31 december	x	-	x	1,84	2,34	9,33	1,29	4,84	2,13	10,44	5,09	5,61	10,16	1,36
1997 31 december	0,04	-	x	2,00	x	9,36	1,27	5,19	2,22	10,22	4,93	5,69	10,40	1,60
1998 31 december	0,04	-	x	1,97	x	9,90	1,47	5,57	2,55	11,42	5,47	5,90	10,87	1,82
1999 31 december voorlopig	0,05	-	x	2,26	x	10,15	1,66	6,04	2,93	12,79	5,65	6,11	11,41	1,86
2000 31 december voorlopig	0,07	x	x	2,05	x	10,56	2,21	6,27	3,03	14,10	5,84	6,76	12,19	2,07
2001 31 december voorlopig	0,09	x	x	1,97	x	11,10	2,17	6,23	3,03	14,22	6,36	6,76	14,00	2,22
2002 31 december voorlopig	0,10	x	x	1,24	x	10,83	2,22	5,84	2,95	13,84	6,24	7,04	14,77	2,13
2003 31 december voorlopig	0,11	x	6,80	x	x	10,65	2,15	5,63	2,60	18,32	6,29	7,48	15,49	2,30
2004 31 december voorlopig	0,12	x	6,66	x	x	10,47	2,11	5,40	2,12	17,97	6,93	7,59	16,87	2,27
2005 31 december voorlopig	0,12	.	6,68	1,24	x	10,37	2,50	5,23	2,00	18,21	6,72	7,83	17,08	2,34

Tabel 16: Werkgelegenheid (x 1000) naar SBI-code in de gemeente Zwolle (CBS)

- A + B Landbouw, visserij en bosbouw**
- C Delfstoffenwinning**
- D Industrie**
- E Openbare voorzieningsbedrijven**
- F Bouwnijverheid**
- G Reparatie consumentenartikelen; handel**
- H Horeca**
- I Vervoer, opslag en communicatie**
- J Financiële instellingen**
- K Verhuur en zakelijke dienstverlening**
- L Openbaar bestuur; sociale verzekeringen**
- M Onderwijs**
- N Gezondheids- en welzijnszorg**
- O Cultuur, recreatie en overige dienstverlening**

Tabel 17: Verklaring SBI-codes (CBS)

<i>Peildatum</i>	<i>G</i>	<i>% verandering</i>	<i>I</i>	<i>% verandering</i>	<i>K</i>	<i>% verandering</i>	<i>O</i>	<i>% verandering</i>
1993 30 september	8,75	onbekend	4,88	onbekend	6,90	onbekend	1,38	onbekend
1994 30 september	9,21	5,26	4,87	-0,20	7,95	15,22	1,29	-6,52
1995 31 december	8,89	-3,47	4,96	1,85	9,73	22,39	1,24	-3,88
1996 31 december	9,33	4,95	4,84	-2,42	10,44	7,30	1,36	9,68
1997 31 december	9,36	0,32	5,19	7,23	10,22	-2,11	1,60	17,65
1998 31 december	9,90	5,77	5,57	7,32	11,42	11,74	1,82	13,75
1999 31 december voorlopig	10,15	2,53	6,04	8,44	12,79	12,00	1,86	2,20
2000 31 december voorlopig	10,56	4,04	6,27	3,81	14,10	10,24	2,07	11,29
2001 31 december voorlopig	11,10	5,11	6,23	-0,64	14,22	0,85	2,22	7,25
2002 31 december voorlopig	10,83	-2,43	5,84	-6,26	13,84	-2,67	2,13	-4,05
2003 31 december voorlopig	10,65	-1,66	5,63	-3,60	18,32	32,37	2,30	7,98
2004 31 december voorlopig	10,47	-1,69	5,40	-4,09	17,97	-1,91	2,27	-1,30
2005 31 december voorlopig	10,37	-0,96	5,23	-3,15	18,21	1,34	2,34	3,08

Tabel 18: Werkgelegenheid (x 1000) naar SBI-code in de gemeente Zwolle (CBS)

<i>Peildatum</i>	<i>Totaal G+I+K+O</i>	<i>% verandering</i>
1993 30 september	21,91	onbekend
1994 30 september	23,32	6,44
1995 31 december	24,82	6,43
1996 31 december	25,97	4,63
1997 31 december	26,37	1,54
1998 31 december	28,71	8,87
1999 31 december voorlopig	30,84	7,42
2000 31 december voorlopig	33,00	7,00
2001 31 december voorlopig	33,77	2,33
2002 31 december voorlopig	32,64	-3,35
2003 31 december voorlopig	36,90	13,05
2004 31 december voorlopig	36,11	-2,14
2005 31 december voorlopig	36,15	0,11

Tabel 19: Werkgelegenheid (x 1000) SBI-code G+I+K+O in de gemeente Zwolle (CBS)

Assen

<i>Peildatum</i>	<i>Aantal banen van werknemers</i>	<i>Procentuele verandering (t.o.v. voorgaand jaar)</i>
1993 30 september	27050	onbekend
1994 30 september	29140	7,73
1995 31 december	30830	5,80
1996 31 december	30970	0,45
1997 31 december	32750	5,75
1998 31 december	34240	4,55
1999 31 december voorlopig	34230	-0,03
2000 31 december voorlopig	36030	5,26
2001 31 december voorlopig	36810	2,16
2002 31 december voorlopig	36690	-0,33
2003 31 december voorlopig	37060	1,01
2004 31 december voorlopig	35290	-4,78
2005 31 december voorlopig	32930	-6,69

Tabel 20: Werkgelegenheid gemeente Assen (CBS)

<i>Peildatum</i>	<i>A + B</i>	<i>C</i>	<i>D</i>	<i>E</i>	<i>F</i>	<i>G</i>	<i>H</i>	<i>I</i>	<i>J</i>	<i>K</i>	<i>L</i>	<i>M</i>	<i>N</i>	<i>O</i>
1993 30 september	0,11	x	2,83	x	x	4,27	0,42	0,91	0,64	3,60	2,95	1,17	6,23	1,30
1994 30 september	0,09	x	2,37	x	x	3,95	0,56	1,03	0,76	4,69	2,88	1,28	7,73	1,14
1995 31 december	0,05	x	2,60	x	x	3,96	x	1,12	x	5,13	2,81	1,57	8,75	0,99
1996 31 december	0,10	x	2,84	x	1,31	3,67	0,63	1,16	0,79	4,40	2,94	1,76	9,02	1,13
1997 31 december	0,07	x	2,58	x	1,37	3,64	0,61	0,93	0,87	4,51	3,91	1,73	9,46	1,72
1998 31 december	0,08	x	2,67	x	1,50	3,85	0,67	0,86	0,97	4,28	3,94	1,84	10,17	1,95
1999 31 december voorlopig	0,11	x	2,68	x	x	4,20	0,64	0,77	1,05	4,66	3,69	1,91	10,00	1,90
2000 31 december voorlopig	0,10	x	2,71	x	1,53	4,74	0,87	0,76	1,13	4,71	4,38	1,77	10,49	1,73
2001 31 december voorlopig	0,14	x	2,74	x	1,91	4,49	0,75	0,82	1,13	4,90	4,44	1,83	10,68	1,51
2002 31 december voorlopig	0,10	x	2,65	x	1,65	4,56	0,78	0,83	1,22	4,44	4,60	1,71	11,09	1,61
2003 31 december voorlopig	0,12	x	2,57	x	x	4,96	0,75	0,80	1,13	4,18	4,67	1,79	11,72	1,56
2004 31 december voorlopig	0,12	x	2,29	x	x	4,58	0,82	0,80	1,11	4,16	3,70	1,76	11,66	1,56
2005 31 december voorlopig	0,15	x	2,19	x	x	4,63	0,79	0,78	1,27	4,40	3,43	1,77	9,37	1,45

Tabel 21: Werkgelegenheid (x 1000) naar SBI-code in de gemeente Assen (CBS)

A + B	Landbouw, visserij en bosbouw
C	Delfstoffenwinning
D	Industrie
E	Openbare voorzieningsbedrijven
F	Bouwnijverheid
G	Reparatie consumentenartikelen; handel
H	Horeca
I	Vervoer, opslag en communicatie
J	Financiële instellingen
K	Verhuur en zakelijke dienstverlening
L	Openbaar bestuur; sociale verzekeringen
M	Onderwijs
N	Gezondheids- en welzijnszorg
O	Cultuur, recreatie en overige dienstverlening

Tabel 22: Verklaring SBI-codes (CBS)

<i>Peildatum</i>	<i>F</i>	<i>% verandering</i>	<i>G</i>	<i>% verandering</i>	<i>K</i>	<i>% verandering</i>	
1993 30 september	x	onbekend	4,27	onbekend	3,60	onbekend	
1994 30 september	x	onbekend	3,95	-7,49	4,69	30,28	
1995 31 december	x	onbekend	3,96	0,25	5,13	9,38	
1996 31 december	1,31	onbekend	3,67	-7,32	4,40	-14,23	
1997 31 december	1,37		4,58	3,64	-0,82	4,51	2,50
1998 31 december	1,50		9,49	3,85	5,77	4,28	-5,10
1999 31 december voorlopig	x	onbekend	4,20		9,09	4,66	8,88
2000 31 december voorlopig	1,53	onbekend	4,74		12,86	4,71	1,07
2001 31 december voorlopig	1,91		24,84	4,49	-5,27	4,90	4,03
2002 31 december voorlopig	1,65		-13,61	4,56	1,56	4,44	-9,39
2003 31 december voorlopig	x	onbekend	4,96		8,77	4,18	-5,86
2004 31 december voorlopig	x	onbekend	4,58		-7,66	4,16	-0,48
2005 31 december voorlopig	x	onbekend	4,63		1,09	4,40	5,77

Tabel 23: Werkgelegenheid (x 1000) naar SBI-code in de gemeente Assen (CBS)

<i>Peildatum</i>	<i>Totaal G+K</i>	<i>% verandering</i>
1993 30 september	7,87	onbekend
1994 30 september	8,64	9,78
1995 31 december	9,09	5,21
1996 31 december	8,07	-11,22
1997 31 december	8,15	0,99
1998 31 december	8,13	-0,25
1999 31 december voorlopig	8,86	8,98
2000 31 december voorlopig	9,45	6,66
2001 31 december voorlopig	9,39	-0,63
2002 31 december voorlopig	9,00	-4,15
2003 31 december voorlopig	9,14	1,56
2004 31 december voorlopig	8,74	-4,38
2005 31 december voorlopig	9,03	3,32

Tabel 24: Werkgelegenheid (x 1000) SBI-code G+K in de gemeente Assen (CBS)